

Stabielen en passanten

Pierre Kemp

bron

Pierre Kemp, *Stabielen en passanten*. N.V. Leiter-Nypels, Maastricht 1934

Zie voor verantwoording: https://www.dbnl.org/tekst/kemp005stab01_01/colofon.php

Let op: boeken en tijdschriftjaargangen die korter dan 140 jaar geleden verschenen zijn, kunnen auteursrechtelijk beschermd zijn. Welke vormen van gebruik zijn toegestaan voor dit werk of delen ervan, lees je in de [gebruiksvoorwaarden](#).

Akte van berouw

De appels slapen in het blauwe licht.
Er roert geen kind meer aan de witte winde.
De ziel beschildert nu haar grijs gezicht
en vraagt: hoe God haar nog zal vinden
en of Hij niet verstoord zal langs haar gaan,
omdat zij heeft zoo dwaas met verf gedaan.

Avond

Om dat huis staat Donkerrood-van-de-heiligen.
Die bloemen zijn zeker gewijd.
Zij zullen het huis beveiligen
en de kinderen gebenedijd.
Hun heilige linie luistert
in de lucht zoo zonder licht,
waarom God nu zoo duistert
Zijn violet gezicht.

Avondbloemen

De bloemen zijn met te velen tegen mij.
Zij komen maar nader en worden te nabij.
Er is nauw plaats meer in mijn oogen
voor al die gele bogen
en al die witte schijven
moeten nu buiten blijven.
't Is al zoo donker en ik beken
dat ik in den avond bang voor witte bloemen ben.

Avondstemming

Het is een avond zoo zonder iets.
Alles is er wel maar verrilt naar een niets.
Het spel van de kinderen klinkt als van achter glas,
of het al niet meer was
waar het is.

Avondstilte

In den avond komen nog wat vrouwen
uit lila stof gevouwen
langs het raam.
Waar zij gingen hangt haar glazen naam
tusschen de boomen
aan den spijker van een ster.

Bakkersjongen

Zoo draagt hij brood,
zoo reikt hij het de klanten
en zoo zegt hij den prijs
en fluit,
of in de korst nog zit een vinkenwijs
en bij een snede in de bruine kanten
de zon valt er uit.

Bloem

Het is een bloem
om er met een vaantje om rond te gaan
en zacht te zingen.
Het is een bloem om niet meer burger te zijn,
maar een broer van een kinderhemdje in zonneschijn.

Boomen

Al de boomen staan in een blauw bad
met al de doode palen,
die seinen van de reis langs het spoor.
Maar de dingen, die ademhalen
gaan voor.

Buitenkant

Het land ligt in langere horizontalen
al naar het licht van de stad vervloeit
en uit de verspreide verkeersvocalen
een groene stilte groeit.
Een reuk van gemalen bloemen staat
aan iederen kant van de leemen straat.

Charitas

Er rijdt een zwarte vogel onder de zon.
Er rijdt een zwarte vogel over zon
waar die ligt op den weg langs de groenten en de rozen.
Hij heeft het beste deel gekozen,
de zieken en de hulpeloozen,
in den vorm van een fietsende non.

Declinatie

Toen stond ik stil tegenover Alles
en Alles tegenover mij.
Wij keken elkander héél lang aan.
Alles had een wieg aan den arm
en is zwijgend gegaan.
Ik wil van geen wieg meer weten,
ik ben te oud
en ben het wiegen vergeten
en niet meer stout.
Had ik nog maar een kleinen naam,
ik was weer in de wieg gegaan.

Dood

Na dit groote geruisch
van gras zal het héél stil zijn om het huis,
alsof ik dan reeds zonder wangen ben
en ken, wat ik nu nog niet ken.

Doode lichten

Soms komen er lichten
groen als de maan
voor de gezichten
van de menschen staan.
Hun oogen blinken over de vlam
als die van een lijk naast een boterham.

Drukke nacht

Waar komen al die vrouwen
op eens in den avond vandaan?
Zijn zij niet in de vouwen
van haar bedden slapen gegaan?
Er is ook geen vuurwerk,
dan dat van de maan.

Eieren

Ik eet geen eieren zonder zon,
eieren van den loopenden band.
Ik eet ze alleen als de kip ze kon
leggen op het open land.
Dan eet ik meteen het roode licht
gefronst in lel en kam
en blijft het ei dat klein gedicht
van een kip en met of zonder ham.

Erkenten

De god van mijn handen
wil maar niet bedaren.
Hij ijlt en maakt op de lucht gebaren.
Hij grijpt de wanden van mijn wangen
uit ik weet niet welk verlangen
om dan in mijn haren te varen
en daar te rusten, even,
op den braven, ouden kop van mijn leven.

Excuse

Ik ben niet gekomen om er te komen,
ik ben er maar zoo 'n beetje heengegaan,
omdat langs den weg zulke hooge boomen
boven zulke kleine bloempjes staan.
Maar nu ik hier sta, nu.... ik erken,
dat ik werkelijk gekomen ben.

Finale

Er rest mij soms maar deze ééne behoefte,
te rusten,
en met een bloem tusschen mijn teenen
en een ring van zonlicht op een knie
niets te zijn.

Fruit

De boeren spelen met hun nieuwe appels
en leggen ze zacht in de korven.
Kleuren en kwaliteiten zijn goed,
maar de prijs is zoo bedorven,
dat de plukkers in 't spreken niet zingen.

Geheimenis

Als een blad dat het niet zeggen kan
en toch iets weet
van daar hoog in de lucht
en dan bang is, dat het dat vergeet.

Gelukkig blauw

Er is op straat wat blauw verloren
onder de groote blauwen van den dag.
Het wordt als hoor ik kinderkoren
achter een blauwe vlag.
Ik zie me nu in de ruiten staan
vergulder dan ik naar huis ben gegaan.

Groen

Een geit kijkt naar een man, die verf
strijkt aan de paaltjes rond zijn erf.
Het is ook koud
voor de bloemen die op en neder gaan
en op de boomen te wiegen staan.
Wat ziet het dier
in het vreemde groen tusschen borstel en hout?
Of kijkt het voor zijn plezier?

Hemelsblauw

Alsof zij om haar blauwen mantel
naar den hemel gaat
zoo treedt zij met haar voeten op de grijze straat.
Alsof zij wordt de draagster van den
zevenkandelaar
stipt goudlicht in haar oogen en op haar haar.
Waarom ik bij zoo'n blauwen mantel
aan den hemel denk
en zie van uit haar oogen een Godsgeschenk?
Er bloeit nog ergens diep in mij verloren
een bloem van kinder-hemel-lore-lore.

Het

Ik geef het handen in den dag,
ik geef het handen in den nacht,
al kan ik het somtijds slaan
en van mij laten gaan.
Ik kan er om lachen in den nacht,
ik kan er om lachen in den dag
en 't laten vragen:
wat heb ik je gedaan?

Idealen

De dag staat zoo strak, zoo inkoop blauw
en zilver over de dingen geklokt.
De prijs van het schoone in man en vrouw
is tegen hun voorhoofd geblokt
en over hun borsten hangt als een sjaal
met andere blokken mat-rood
de teekening van hun ideaal
en de franjes van vlak voor den dood.

Inspiratie

Nu de vogel zulk een licht
valt op de teenen moet hij wel fluiten
met al de veeren van zijn gezicht
en al de veeren daarbuiten.

Instinct

Ik moet wel de nieuwe blaadren snuiven
in zulk een lucht en zulk een licht
en even met mijn laatste haren wuiven
boven het buigen van mijn ouder gezicht.
Zij kunnen immers daadlijk roepen van hierneven,
kom in het donker, achter het leven,
en wees nu dood.

Junimiddag

De trein is weer voorbij. Het reisgeluid
sterft in de toppen van de dennen.
Ik moet mij tusschen den stoom en de landen
nog even aan de stilte wennen,
eer ik weer zie hoe de planten
geven het licht met hun bloemen handen.

Kaartenvrouwen

Met dien sleutel in de hand
worden alle deuren groote bloemen
en werd mij gevraagd, waar komt gij vandaan,
dan zou ik komen van het land,
waar ik een vierde van de vrouw kon roemen.
Wat heeft die vrouwe dan om haar hals?
Een snoer met een beier, maar die was valsch.
Wat heeft zij dan in haar ooren?
Dat laat zij niemand hooren.

Kapiteel

Er bloeit een steenen zomer
in de arduinen bloemen van de kerk.
De werkers waren vroeger vromer
bij dat godsvruchtig werk.
Zij hebben zich de historie van ieder blad gedacht
met contouren van bijbelsche kracht.

Kerstgelui

Het luidt ook voor de Kerstmis van het kind
met den paarsgeruiten schort,
dat ziet aan de klok van de kerk en de tint
van den einder hoe donker het wordt
en staat aan het avondlijke wezen
van de dingen zijn laatste bestemming te vreezen.

Klaprozen

De zon staat klein en scherp over het koren.
Ik heb het gouden sleuteltje nog niet verloren,
het gouden sleuteltje dat ieder kind
op het kastje met zijn droomen vindt.
Nu moet ik het wel alle dagen dragen
voorbij de banken, de fabrieken, op het spoor
en even vaak mezelf vragen,
waar dient het voor?
Het is nog goed er mee in de hand te staan
voor klaprozen die stil in het heete koren staan.

Landweg

Zijn paard houdt even op met gaan.
Nu hoort hij zich heelemaal fluiten
en om de hoeven die bleven staan
de stilte volkomen sluiten.
Hij ziet hoe in de weide ernaast
een rund kijkt in dat ander dier
en zich even er om verbaasd.

Margerieten

Het licht heeft bloemen in de weiden gebouwd.
Het licht heeft immers een hart van goud.
Nu mag ik naast het licht komen staan
en kijken hoeveel het er heeft gedaan.
Bloemen zijn nooit te veel,
al zijn ze maar wit en geel.

Melkventers

Twee blauwe karren melk en twee bruine paarden,
twee knechten met beenkappen en zonder baarden.
Om de blauwe vlakken zwavelgele lijnen,
die in het blauwe licht nog geler schijnen.
Met zulk een optimisme voor een onbekend gewin
gaan die mannen den tour van hun verkoop in.

Merci

Ze hebben me wel geen pijn gedaan
met zoo voor mijn gezicht te staan.
Ik heb mijn hoed maar opgezet
om onder de groene boomen
en al waarop een vogel let
te komen.

Metamorfose

Als in den avond
een van die violette golven over mij slaat,
krijg ik een ander gelaat
en een ander gewaad
en wat ik niet verander
valt langs mij tegen de straat.

Middagbloemen

Ze merken onder hun blind gezicht
den bitteren reuk van hun groen.
Ze ruiken elkander in het droge licht
en weten niet wat ze doen.

Mimiek

Als het geen woorden zijn,
zal ik het ook niet met woorden spreken.
Ik zal onder in het land staan
en het met de handen teekenen
in het licht,
dat de schaduw het doet met me mede,
even als ik zonder reden.

Misschien

Ik verdom het vandaag om vader te zeggen
tegen wat daar tusschen de sterren hangt.
Ik ben heden niet het kind
en mis wat het kind zoo verlangt.
Morgen zal ik het misschien zeggen, misschien,
maar niet vandaag.
En morgen moet ik nog eerst eens zien.

Morgen

Nog zijn alle schaduwen violet
en bij de schoven
wordt het iets rooder van een heeter licht.
Bij de bloemen is nog niet hun naam gezet
en, meer naar boven,
de prijs van hun onbetaalbaar gezicht.
De zon is nog van boer
en niet van sport,
maar de beenen zijn lang
en het leven is kort.

Muziek

Er staat muziek op het zuiden,
speciale muziek om te luiden.
Groote gedaanten met zwarte Fransche baarden
spelen fontein met hetgeen zij vergaarden.
Heel het zuiden wordt van klokken over een zee,
maar de practische Franschen douchen de
sterren meteen mee.

Nachtverdacht

De bloemen staan in een blauwe ronde
tusschen de dennen en onder de maan.
Alle dingen hebben nu dat wezen
als er staat in duistere boeken te lezen,
al hebben ze niets gedaan.

Nachtverlangen

De heeren torens hebben mij vannacht gegroet!
De maan vloog blank en breed. De lucht was goed,
als groen likeur groot over 't dal verzaamd.
Er klonk een ruime klank, ook klok genaamd.

De blauwe dijen van de huizen blonken.
De ronde borsten van de bruggen zonken.
Er zwol een naam uit iedere stratenvouw
mijn zoekende oogen langs. Die naam was: Vrouw!

Nooit

Rond dat woord nooit heb ik al veel geloopt
als om een hoogen toren zonder deur.
Oud zal ik er nog om worden,
oud in mijn sleur,
want nimmer zal ik het gelooven:
in zulk een toren staan de deuren boven.

Ochtend

De groote brug is leeg,
alleen een bedelaar met een pet van beton
en een houten broek,
staat in de vroege zon
te kijken naar het deeg
van een gevallen en verlaten stuk koek.

Onproductieven

De werkelooze bloemen staan langs den rand
en weten van de bloemen, die werken op het land.
Zij allen samen kennen dit refrein:
dat werkende bloemen eenmaal eetbaar zijn.

Ontmoeting

Het is weer avond en er valt weer kaneel
over de voeten van de jonge vrouwen.
Een auto met vlaggetjes in geel
rijdt uit een van de steenen vouwen
van de stad en houdt stil
voor een gelaat, dat niet weet wat het wil.

Oordeel

Eens kom ik met mijn dierenhuid omhangen
voor U staan
en voel ik aan de gloeiing van mijn wangen,
al wat ik deed en wat niet ik heb gedaan.
Mijn God, ruik eerst eens aan mijn haren in
zulk een zon
en oordeel dan, of ik wel anders kon!

Optimisme

Onder den grooten blauwen hemel loopt,
een klein debiet gewend,
de man die garen en band verkoopt
en de taal van de vogels kent,
die de koopende huizen heeft omgedoopt
in de kleuren van een ganzenprent.

Orgel

Onder het orgel worden de haren
van het kind beroemd.
De tonen zijn over het kind gevaren
en hebben het tot iets benoemd.
Een huiver schiet over zijn kinderborst.
Zijn oogen doen pijn van den dorst
achter zijn tanden.
Het weet niet eens, waarom het zijn handen
zoo heftig openvouwt
tot een springende bloem,
want het orgel heeft het dien roem
te plotseling toevertrouwd.

Passante

Een wit gezichtje boven veel bont.
Wat melk, wat klei
waarin de roode gummi van haar mond
en niets voor mij.

Principe

Zij staart naar de razende drievuldigheid
van Jezus, de zon en de man
en lacht in haar ongeduldigheid
zoo teeder zij kan.

Zij lacht het niet lang en niet te veel,
haar lippen zijn te groot,
haar oogen als zagen zij aan veel geel
de randen blauw en rood.

Zij voelt de zon op haar breed gelaat
en Jezus heel ver in de hand,
waar zij 's morgens vluchtig een kruis mee slaat
over haar klein verstand.

Maar den man voelt zij tot in haar schoot
en ook tot op haar hart.
Zij voelt hem blank en sterk en bloot
en tusschen de oogen zwart.

Raven

Boven het veld waar de bieten zijn geborgen
zeilen de raven dooreen
en trekken dan verzworven
naar de bosschen heen.
Zij geven boven de nieuwe vormen
van het menschelijk werk bij iedere reis
hun onverschillig en onverdorven
natuurlijk gekrijsch.

Reflexen

Er worden groote groenen om mijn oogen
onder de zon op het water bewogen.
Er is een optocht van planten en licht
langs het staketsel van mijn gezicht.
De planten gaan langzaam voor mij open
en doen zich dan schielijk dicht.

Rood

Wij spraken nog over vermiljoen
en nu is hij dood.
Ik ga hem zien en kan niets voor hem doen.
Bij God, als er een hemel is, dan is hij rood.

Ruischen

Ik merk aan het ruischen, dat het middag is
en ik ben nog zoo ver van den nacht.
Nu moet ik nog eerst door den avond gaan
en ik weet niet wat mij daar wacht.
Er komen dan andere boomen te staan,
boomen waar niemand onder licht.

Schemering

Er sist zich iets zacht uit
in het smelten van den dag.
De vogels luisteren nog even en ook een kind
meent het te hooren gaan.
Er is toch geen wind.
Het heeft zich nog niet in zijn haar gezet
tot een gebed om de dingen,
die over de sterren heeten te staan.

Sluitingsuur

Het timbre van een moeder
vaart over de congregaties van de bloemen
en luidt zich zacht
tusschen een klok en een ster.
Ik hoor den nacht
de andre namen van de dingen noemen.
De bloemen en vele zielen sluiten
zich binnen de ramen buiten.

Schroefjes

Tusschen zijn jonge vingers worden de schroefjes blauw
en drijft er een wit wolkje voor
en daar een roode vogel door.
Vijf schroefjes samen zijn reeds een gebouw.

Stilte

Ik luister in de luchten van groot fruit
naar den vogel, die nauwlijks weegt,
maar een sein aan de zijnen luidt
en de stilte een gestalte geeft.

Socialiteit

Er hangen zulke mooie blauwe lichten
om de dingen van berg en dal,
maar om de menschegezichten
niet overal.
De een mag om den ander niet meer houden
zulke zwanen om zijn slot,
zulke pauwen in zijn park en zulke vrouwen
en zulk een God.

Strooien hoed

Ze noemen hem marguerite en elders marin,
er zit iets van de bloemen in en van den kant
van de zee.

Dan:

Op een groot donker veld zal een kaars branden.

Ik zal er liggen en zacht lachen

en het licht niet beschermen met mijn handen.

Het is immers niet meer noodig te zijn

en zoo om te zwerven.

Als ik dan maar met een strooien hoed op

mag sterven.

Terminus

Om de lippen wordt het weer donker.
De woorden verlopen onder de boomen,
als er nog worden vernomen.
Ik luister: de grens van de menschen komt aan
zonder trommel of vaan.

Treinlampen

Mijn vrienden de lampen op de perrons,
met hun groene en roode gezichten.
Handen kan ik hun niet geven,
maar zij hebben toch het leven
van op de stations.

Uitbundigheid

Met korven om manen in te vangen,
met bussen vol gezangen,
met potten om lichten in te drogen
reis ik langs de oogen van het land.
Met dozen zonnen,
met klanken in tonnen
en glazen gedichten in iedere dwaze hand.
Waar ik mijn armen ook rek,
ik ben overal gek.

Verbascum

De dalen staan vol gouden torens.
De lippen van God bewegen
zich onder Zijn sterren
en blazen slaap over de bloemen.

Vergaan

Het licht vlot, met een kleur van handen
die niets meer in het volle leven doen,
om de gevezelde randen
van het stervende groen.
De lucht staat nat en bijzonder groot
op de vallei met een reuk van dood.

Verlaat licht

De wildste lichten liggen al lang in de bloemen
en waar er nog een drijft wordt het gedragen
door een bij,
die in haar gulzigheid maar rond blijft zoemen
en het vergeet in eenige akolei,
waar het nog smeult tot een laat kermiskind
de laatste flikkring onder maneschijn bedolven vindt.

Verloren bloemen

Kinderen hebben ze verloren
die gele bloemen.
Andere bloemen zijn alweer geboren.
Als kinderen maar van bloemen hooren.
Hoe hebben ze deze dan verloren!

Verwaaid

Het groen stoot met den avond nog eens op
en valt dan met zijn bloemen in
en waar daareven nog een landschap stond
vlot nu een zwarte tint.
En waar daareven nog een vogel float
fluit nu de wind.

Verzuchting

Vandaag moest ik God nu kunnen dienen door
gekleurd papier te plakken op carton,
de lichtste stukken voor
en dan 't geheel te dragen door de zon.
Daarbij te zingen wat mijn dwaas verstand verzon,
sinds ik in het licht de kleuren hooren kon.

Vlaggen

Kinderen hebben altijd in vlaggen geloofd
en mogen ze gaarne dragen
over hun schouders en boven hun hoofd
en alle dagen.
Omdat ik dat ook als kind heb gedaan,
haast ik me nog gaarne om achter vlaggen te gaan.

Vlucht vogels

Ik zie in de zwarte figuren
van die vogels hoog en luid
geen magische avonturen
meer aangeduid.
Zij vliegen om ergens te vreten
in een gespitsten trek
en teekenen elkander de beten
met een rauwen schreeuw van den bek.

Voorjaar

Het is als zoo zonder God of maan,
en ik heb zulk een zin om biechten te gaan.
Bij iedere lantaarn
vraag ik me: ga je nog gaarne?
Waarom zou ik niet meer gaarne gaan?
Ik heb toch de nieuwe bloemen zien staan.

Voortekken

Achter den tocht van dien voormaligen wind
door de buigende boomen
zit weer die groene tint
met die zwarte zoomen
van dien donderdag.
Ook toen was de zon gekomen,
als een kind
met een vlag.

Vrijdagavond

Op de stad staat in licht aquarium-groen
een sikkel licht te drijven.
Het ruikt er naar chloor en poetskatoen
en dingen om koper op te wrijven.
De vrouwen zullen wel praktischer zijn
dan te kijken naar wat maneschijn.

Waardeeringen

Mijn masker draagt een één,
zijn masker draagt een twéé,
haar masker draagt een drie
en 't masker van God een zeven.
Mijn cijfer wordt in den morgen blauw,
mijn cijfer wordt in den avond rood
en is er geen licht dan gaat het dood.
Het cijfer van God blijft leven.
Eigenlijk zijn wij maar lotelingen,
die onder de sterren hun nummer zingen.

Wandeling

De schaduw van de aarde maakt den avond weer
een treden naar den grooten nacht.
Ik zijg haast op een mijlsteen neer.
Er wordt iets in mij nagedacht,
waarbij het stil moet zijn.

Wie wiegt me weg?

Er zijn avonden, dat God niets zegt
en ik door geenen Vader
wordt in een magnifieke wieg gelegd!
Maar als die menschen komen nader,
die met de gezichten als patenen,
wie wiegt me dan weg! Wie wiegt me dan weg?

Zaterdagavond

Het is de kleur van de dienstmaagden
die den avond zoo ruit
en niet de menging van de reuken
die kruist uit het kruid.
Het is den avond voor Zondag
die de tinten zoo breekt
en in donkere bloemen
rust op de boomen steekt.

Zin

Ik heb zulk een zin om op het land
in het schijnsel van de maan
met een kerkboek in de ééne hand
en een kaars in de andere te staan,
om te bidden met een rein gemoed,
dat God voor een schuiver in het bloed
mij nu en altijd beware.

Zondagmiddag

Er vloeit iets over de bloemen
de kelken in en uit.
Ik moet het Zondag noemen
al geeft het geen geluid,
als wel de dorpsfanfare
die ginds in 't koper prest
al wat haar van het Ware,
het Goede en het Schoone rest.

Zwart en wit

Er komt een ziel door den morgen getreden
met een zwart kleed en een witten strooien hoed.
Witte strooien hoeden staan de zwarte zielen
in den morgen goed.